

До того ж фінансові інститути перебувають у процесі постійного удосконалення через зміни певних інституцій. Практично це набуває форми удосконалення нормативної бази сфери фінансів, формування нових традицій і правил ділової етики та фінансової культури. Еволюційний розвиток фінансової системи здійснюється через постійну й копітку працю з ретельного вивчення та обґрунтування необхідності поліпшення умов взаємодії фінансових суб'єктів, які забезпечать вищі результати фінансово-економічної діяльності. Зовні процеси фінансової взаємодії виступають у формі різноманітних операцій, і величина трансакційних витрат на їх проведення багато в чому свідчить про рівень досконалості фінансових інституцій та їх унормування [4, с. 292].

Залежно від співвідношення формальних та неформальних фінансових норм у суспільстві існують різні форми взаємодії фінансових інститутів у динаміці [3, с. 22], а саме: формальні фінансові інститути вводяться на основі наявних у суспільстві неформальних правил, звичок, традицій тощо, тобто неформальні правила сфери фінансів формалізуються; формальні фінансові інститути «пригнічують», але не змінюють неформальні фінансові інститути, тобто неформальні фінансові інститути існують,

але виконують другорядну роль у суспільстві; формальні правила сфери фінансів вступають у пряму суперечність з неформальними; формальні правила сфери фінансів створюються для протидії наявним неформальним нормам сфери фінансів і повинні сприяти формуванню оновлених неформальних фінансових інститутів; формальні і неформальні фінансові інститути існують паралельно, тобто неформальні норми сфери фінансів заповнюють «інституціональні ями», які не регулюються наявними формальними фінансовими інститутами; неформальні правила фінансової сфери, які виникають, сприяють реалізації формальних, доповнюючи та продовжуючи їх; неформальні фінансові правила витісняють формальні, якщо останні породжують невикористані витрати у їх суб'єктів, не приносячи відчутних переваг, а ні державі, а ні безпосередньо гарантам цих правил; формальні фінансові правила «приспосовуються» до неформальних, змінюючись під впливом суспільства чи вимог часу.

Незважаючи на масштабність наукових здобутків, що вже є наявними, все ж важливо, в майбутньому, провести дослідження спрямовані на вивчення роботи закордонних фінансових інститутів, з тією метою, щоб на базі цього пізнання сформував новий фінансовий господарський порядок в Україні.

Література

1. Краус Н. М. Становлення інноваційної економіки в умовах інституціональних змін : монографія / Краус Н. М. – Київ : Центр учбової л-ри, 2015. – 596 с.
2. Ткач А. А. Формування інституціональної парадигми економічної теорії / А. А. Ткач // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. – 2013. – № 1 (6). – С. 329–334.
3. Стрижак О. О. Дихотомія формальних та неформальних інститутів / О. О. Стрижак // Економіка і суспільство. – № 5. – 2016. – С. 19–25.
4. Степаненко С. В. Інституціональний аналіз економічних систем (проблеми методології) : Монографія. – К. : КНЕУ, 2008. – 312 с.

УДК 657.3:657.6

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПЛАНУВАННЯ ТА ВИКОНАННЯ КОШТОРИСУ

Клівіденко Л.М. – к.е.н., доцент

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Процес становлення та розвитку європейської держави завжди потребує вдосконалення, а у багатьох окремих аспектах також і перебудови вже існуючої системи кошторисного фінансування, що викликано кардинальною зміною господарського механізму разом з управлінням. Враховуючи існуючий на сьогодні економічний потенціал України, а також її місце у світовому співтоваристві, дані перетворення ніяк не можуть лишатися поза увагою держави, і тому вони вимагають

керуваності разом з чітким подальшим визначенням пріоритетних напрямів розвитку.

В період фінансової кризи, яка продовжує потерпати сучасну Українську економіку, спостерігається суттєве послаблення функцій кошторисного фінансування за збереженням державної власності. І тому, особливо у останні роки частим явищем стає активізація зловживань у фінансово-економічній сфері, адже це основна складова умисного приховування прибутків від оподаткування,

Методичні підходи до планування та виконання кошторису бюджетних установ

Вид	Характеристика
1	2
1. Форма	Вся сукупність засобів дослідження, які, виходячи з планової мети кошторисного фінансування, доречно уживати для вивчення фінансової діяльності бюджетної установи у певний час
2. Методика	Вся сукупність технічних прийомів, що представляє можливість ґрунтовно, повно та об'єктивно дослідити господарські та фінансові операції бюджетної установи за всіма формами та часом їх здійснення
3. Методи	
3.1. Дослідження документів за формальними ознаками	Проводиться дослідження: точності заповнення бланків; наявності усіх реквізитів; своєчасності складання; відповідності підписів повноважених осіб. Цей метод застосовують для виявлення фактів підробки та дописувань у документах, виправлення цифрових даних і зміни реквізитів.
3.2. Дослідження документів за змістом	Здійснюється шляхом співставлення даних операцій бюджетних установ, що зазначені у документі, з аналогічними або взаємопов'язаними даними діяльності для з'ясування законності зафіксованих операцій
3.3. Арифметичне дослідження документів	Здійснюється шляхом перерахунку загальних підсумків для визначення правильності підрахунків
3.4. Нормативне дослідження документів	Проводиться шляхом співставлення фактичних витрат з нормативними або плановими з метою встановлення обґрунтованості списання на утримання бюджетної установи ресурсів
3.5. Економічна оцінка господарських операцій	Об'єднує низку загальноекономічних методів аналізу й оцінки з метою визначення доцільності, раціональності окремих операцій за певний проміжок часу

нецільового, неефективного та незаконного використання бюджетних коштів, яке здійснюється керівниками різних рівнів, активне розкрадання державного майна.

В процесі запобігання бюджетним правопорушенням особливо ретельної уваги набуває кошторисне фінансування у бюджетних установах, а особливо найвагоміша його складова – дослідження структур та обсягів надходження бюджетних коштів з послідуочим їх використанням.

Дослідження проблеми кошторисного фінансування віддзеркалюються у працях відомих наступних вітчизняних і зарубіжних економістів С.М. Альошина, І.А. Андреєва, М.Т. Білухи, А.М. Белова, Й.М. Бескіда, Є.П. Вороніна, С.Ф. Голова, В.А. Голошапова, Є.М. Бойкова, С.А. Буковинського, А.Г. Зверева, Р.Т. Джоги, П.Т. Ворончука та інших. Більшість з зазначених науковців розглядає кошторисне фінансування як основний інструмент централізованого управління діяльністю установ, що стосується тільки загального фонду. Разом з тим, проблеми фінансової самостійності бюджетних установ, відображення платних послуг не достатньо відображені в науковій літературі. Та, існуюча

система кошторисного фінансування не відповідає у повній мірі сучасній господарській практиці державних установ.

Сучасний стан ринкової трансформації економіки нагально вимагає як теоретичного переосмислення так і практичного удосконалення форм і методів кошторисного фінансування сфери діяльності бюджетних установ.

Організація виконання держбюджету являє собою цілісну систему заходів спрямованих на забезпечення своєчасного та повного надходження запланованих доходів у цілому та по кожному джерелу, а також вчасного, тотального та безперервного фінансування.

Не зважаючи на існуючу регламентацію методичних основ кошторисного фінансування суб'єктів державного сектора, методика контролю даної галузі має свої певні особливості та відмінності, на сьогодні залишаються актуальними питання вдосконалення процесу організації контролю за повнотою надходжень та використанням коштів.

Організація кошторисного фінансування повинна сприяти ефективному управлінню

ресурсами бюджетних установ шляхом застосування оптимальних механізмів формування і використання бюджетних коштів.

Вивчення досвіду країн Європейського Союзу по організації кошторисного фінансування бюджетних установ свідчить, що найбільша увага має приділятися напрямкам кошторисного фінансування.

Загальноприйнятим є теоретичне положення про пріоритетну роль держави не тільки у фінансовому забезпеченні розвитку бюджетних установ, а й в активному регулюванні нею механізму надання послуг з метою досягнення оптимізації різних джерел фінансування. Проблема ефективного використання фінансових ресурсів повною мірою стосується бюджетних установ. При розробці механізму сучасних фінансово-економічних відносин бюджетних установ в нинішніх умовах суттєвим є питання формування, розподілу і використання фінансових ресурсів, важливою складовою яких є кошти загального та спецфондів. Розвиток бюджетних установ, потребує

удосконалення засобів інформаційного забезпечення цієї сфери діяльності. За цих умов розвиток теорії та практики кошторисного фінансування набуває особливої актуальності.

Зупинимось на методиці, яка забезпечує швидке і повне дослідження фондів кошторису бюджетних установ. З метою належного дослідження фондів кошторису бюджетних установ слід окреслити методичні підходи до планування та виконання кошторису, які наведені у табл. 1. Інформація у періодичних звітах повинна містити дані щодо рівня ефективності використання бюджетними установами коштів з метою повного досягнення запланованих цілей, що пов'язані із виконанням програм та наданням послуг. Але, оскільки доводі часто трапляється ситуація виявлення відхилень діапазонів фактичного фінансування з запланованими показниками при реалізації процесу виконання бюджету, виникає нагальна потреба внесення змін.

Література

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» від 28.02.2002 № 228 // Офіційний вісник України. - 2002.- № 9. - С.101-103.

2. Гріщенко І.В. Організаційно-методичні засади фінансового контролю формування і використання коштів загального і спеціального фондів кошторису бюджетної установи // Обліково-аналітичне та фінансове забезпечення управління підприємства: міжнародний досвід та вітчизняна практика: збірник наукових праць всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції. Вінниця: Центр підготовки навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2011. – С. 58–60

УДК 336.76

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Мацедонська Н.В. – к.е.н., доцент; Присяжнюк С.В. – к.е.н., доцент

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

В сучасних умовах дуже важливо з'ясувати усі проблеми і фактори, які вплинули на формування і функціонування фінансового ринку. Сьогодні Україна проживає складні етапи свого розвитку, з одного боку політична, економічна, фінансова криза, з іншого – військові дії на Сході, наслідком яких є значний спад економіки, нестача фінансових ресурсів, відсутність стратегічної економічної та соціальної програм розвитку країни. З погляду на це, основним напрямом ефективного і обґрунтованого виходу з цього є розробка національної стратегії розвитку

фінансової системи країни, яка буде сприяти економічному розвитку держави і входженню її до світового економічного простору.

Удосконалення самої фінансової системи, її складових є підґрунтям для національної економіки та усіх напрямів життєдіяльності. У цьому колі питань значне місце займає фінансовий ринок. По-перше, він є одним із складових фінансової системи; по-друге, - забезпечує додатковими фінансовими ресурсами та фінансовими послугами; по-третє - є каталізатором економічного розвитку.